

Ignoi Vornanen.

Kirjoittanut *Jac Ahrenberg*.

Hiukan lyhentäen suom. I. H.

Jac Ahrenberg oli suomenruotsalainen kirjailija, joka eli 1847—1914 välillä. Hän oli erittäin uuttera muistelmakuvausten kirjoittaja, jotka julkaisi pääasiassa suuressa muistelmakirjasarjassaan »Människor som jag kände». Niissä julkaisi hän m. m. tämän reippaan ja lämminhenkisen kuvauksen kuulusta rajakarjalaisesta karhunpyytäjistä ja metsämiehestä Ignoi Vornasesta, joka eli vielä hänen aikanaan ja joka kuului yhteen suomen-karjalaiseen runolaulajasukuun, Vornasiin. Julkaisemme Toukomiesssä hiukan lyhennettynä suomen-noksenamme tämän kuvauksen näytteeksi vanhasta karjalais-harrastuksesta, joka levisi ruotsinkielisiin piireihin.

Kun rakas isäkköni, joka oli useiden Viipurin koulujen tarkastajana, löysi opettajien joukosta jonkun aivan mahdollottoman, niin oli hänellä samassa selvillä keino, uuden uutukainen aivan, ja se johti kirkon helmaan. »Kuinkahan olisi, jos veli suorittaisi kirkkoherran tutkinnon», tuli hänen suustaan peljätty lause, joka oli samaa kuin concilium abeundi. Au- liisti hankki hän virkavapau- den, tilaisuuden yksityistun- tien ottoon hebrean ja kreikan kielissä, piti vielä tuo- miokapitulissa aineissaan heikkojen puolta, ja jos he olivat suorittaneet huonon pastoraalitutkinnon, lohdutti isäni heitä seuraavalla sukkeluudella: »Veli on saanut hävetä puoli tuntia, mutta mitä siitä, veljellä on siitä kunniaa koko iäksi». Monia, jotka olivat tulleet opettajiksi invita Minerva, oli hän auttanut saamaan kappalaisen virkoja, vieläpä rovastinpaikkojakin ja niinpä hän voi vielä vanhoilla päivilläänkin olla ankarasti sitä mieltä, että »koulu antoi kirkolle sen parhaat ainekset; ja heikosta, epäkäytännöllisestä koulukarhusta voi tulla usein varsin hyvä hengen mies ja melkein aina kelpo kansliamies».

Näiden hänen ystäviensä ja suojattiansa joukossa oli eräs, jota kutsuttiin ranskalaiseksi R:ksi. Hän suoritti menestyksellä pastoraalitutkinnon ja tuli aikanaan kirkko- herraksi Sortavalaan. Kun herra rovasti oli sitten vihitty virkaan, kutsui hän rakkaan isäni ja koko perheemme komeaan kotiinsa tuolla kauniissa seudussa. Olimme saava sillä matkalla sitäpaitsi nähdä suloisen Kirjavalahden ja kuulla erään karjalaisen Homerin, runolaulaja Ontrus Vannisen laulavan suomalaisia sankarirunojaan kanteleen säestyksellä. Tuo kaikki kuulosti kovin hyvältä, mutta matka oli pitkä, 2 ja 3 sadan kilometrin tienoilla; lisäksi ilmautui muita esteitä, niin että perheenjäsen toisensa jälkeen luopui lähtöaikoista. Kun kuitenkin edes jonkun oli lähdettävä tuonne loittoiseen erämaahan tervehtimään tuota vanhaa nuortamiestä, päätettiin perheneuvottelussa, että minusta oli tuleva uhri isä-kullan ystävyysalttarilla. Saada asua yksinäisen vanhanpojan luona suuressa puoli- tyhjässä huoneustossa ilman samanikäisiä ja ystäviä ei ollut houkuttelevaa ja mitään erityistä arvoa en silloin vielä antanut Ontrus Vannisen lauluille ja soitolle.

Tuuma piti kuitenkin totututtaa. Niinpä eräänä kauniina kesäkuun päivänä vähän jälkeen juhannuksen matkustin, sata markkaa, enimmäkseen kovaa kuparirahaa, taskussa — enin määrää, mitä siihen asti olin hallinnut — ensin itään Käkisalmelle, sitten Laatokanrantaa pohjoiseen, ja jo täällä ihastuin ikipäiviksi näiden seutujen kauneuteen, näiden erä- maalaisten suuremmoiseseen vieraanvaraisuuteen ja luonnol-

liseen kohteliaisuuteen, koh- teliaisuuteen, joka ei sisällä kaikkea, mitä se sana meidän käsityksemme mukaan sisältää, mutta joka kaikissa tapauksissa on oikea sana heidän hienotunteiselle suh- tautumiselleen ja luonnolli- selle hyvyydelleen. Täällä oikeassa ympäristössä saivat koulussa rallattaen luetut Kalevala-runot oikeata eloa ja muotoa, samoin Kante- lettaren lyhyet lyrilliset laulut, metsästys- ja loitsu- runot, joista viimeainitut omituisine duurisävellaji-

neen tekivät minuun täällä kotiseudussaan katoamattoman vaikutuksen.

Rovasti-pedagoogi ei saanut erityistä iloa nuoresta vieraastaan. Kun aikaa ja kuparirahoa minulla oli, läh- din kerran vapaana ollessani pitemmälle retkelle sydän- maahan pitkiä välttäviä erämaanteitä ja niin kutsuttuja pontuksia (Pontus de la Gardien järjestelmän mukaan tehdyt suosillat) ja tulin, osaksi käyden ja ajaen, osaksi ratsastaen ja soutaen, Tolvajärven kylään Korpiselän pitä- jässä sekä tein siellä ensimmäisen tuttavuuteni Karjalan jaloimman veren edustajan, kuuluisan metsästäjän Ignoi Vornasen ja hänen perheensä kanssa. Myöhemmin vierailin perheessä monta kertaa, varsinkin 80-luvulla, jolloin virka- miehenä kuljin näillä seuduilla osaksi tutkimassa tullitaloja ja kirkkorakennuksia, osaksi valtion arvoimiehenä ja lah- joitustilojen asiamiehenä. Olen samonnut Kolmikulma- rajalle, nähnyt metsiä, joita ei ihmisjalka ole astunut, näh- nyt pieniä kyliä ilman pappia, vallesmannia ja veronkan- taja, astunut läpi Annuksen maan alas Ääniselle ja Syvä- rille, kaikki Ignoi Vornasen ja erään hänen poikansa seur- rassa.

Ihana maa, sadun luvattu seutu, jossa niinä päivinä, joista puhun, Kalevala-sankarien alkuperäiset laulut kai- kuivat vielä miltei joka kylässä, jossa kulttuuri oli pronssi- kauden kulttuurin tasalla, jossa metsäpeura kulki lau- moissa yli aavojen kankaisten, jossa joutsen kuten pääs- kynen erämaan asujanten rauhoittamana hautoi suojar- vien rannoilla ja lauloi raikkaalla äänellään. Milloinkaan ei ole mikään tienoo tehnyt minuun niin voimakasta, niin unohtumatonta vaikutusta kuin tämä. Ja kuinka ystä- vällisiä, luonnollisia, lapsellisia ihmisiä enkö oppinut siellä tuntemaan! Heidän sielunsa oli kuin kirkas sisämaan jär- ven vesi. Kuten sen sinisyvyydestä näkee valkean hiekan, hienojen levien ja vesieläinten elämän, näkee risuja ja rouk- kioita, samoin näkee saloasujamen sielusta ilman muuta hänen tunne-elämänsä, hänen mielialojensa vaihtelun; se on psykologinen läpileikkaus, tosin hyvin vähän moni- mutkainen, mutta ihmeellinen nähdä. Jean Jacques Rous-

seau'n kanssa olin tämän johdosta taipuvainen väittämään, että ihminen syntyy luonnostaan hyvänä.

Ignoi Vornanen oli suuri päämiesluonne, ei sellainen, joka on anastanut paikan taistelulla tai itsepintaisella pyrki- myksellä, vaan sellainen, joka saa asemansa itsestään. Häntä totteli ken tahansa sillä kaikki se, mitä hän vaati, oli koh- tuullista, mitä hän käski, oli viisasta, hän oli päällikkö, joka oli menneiltä sukupolvilta perinyt mahtinsa ja voi- mansa. Hänen luonteensa oli suuri, hänen sielunsa tyyni, hän käsitti velvollisuutensa ja tehtävänsä tyynesti. Ignoi Vornanen ei tietystikään osannut lukea eikä kirjoittaa

ja senkin vuoksi kun kirkkoon oli viisi peninkulmaa, oli hänen kristinuskon taitonsa tullut laiminlyödyksi. Uskon- non perustotuuksia ei hän suuresti tuntenut; hän sekotti toisiinsa käsi- tykset Jumalasta, Vapahtajasta, pyhi- myksistä, metsänhaltijoista, aallotta- rista, papeista ja noidista; mutta hänen tietonsa noista korkeimmista asioista olivat joka tapauksessa sopusoinnussa sen kera, mitä näistä asioista varmuu- della tiedetään, nimittäin, että tuo kor- kea maailman valtias ylijumala, jota hän kutsui Ukoksi, vaati meiltä ihmi- siltä kohtuullisia, käski meitä tekemään vain sitä, mikä oli yhteydessä järjen ja omantunnon lakien kanssa, oli sopusoinnussa sen kera, jota pitemmälle ja syvemmälle eivät minkään aikojen filo- soofit ole päässeet. Että hän tämän uskon, tämän henkisen elämänsä alku- muodostuman ohella harjoitti kaikenlaisia ulkonaista menoja, kuten kasvojensa ristimistä eri- näisissä tiloissa, poltti tuohuk- sia ja lampuja pyhäinkuvien edessä, laususkeli ikivanhoja rukouksia runomuodossa met- sän jumalalle Tapiolle, on tässä vähäpätöistä. Taikausko oli runous hänen elämässään, lyyrillinen ilmaisu persoonalli- selle pelon, toivon, ilon ja surun tunteille, joita vuoden vaihtuvat ajat, päivän eri hetket synnyttivät. Niitä voi katsoa väreiksi, arkitehtuurisiksi koris- teiksi, sivuasioiksi ja epäjoh- donmukaisuuksiksi; niiden ta- kana voi hyvin piillä se, mikä on olennaista, oikeaa ja pysy- vää. Olennaista hänessä oli se, että hän käsitti elämän levollisesti ja koska hän tiesi että ihmisen on kuoltava, odotti hän myös sitä levolla.

Hänen taikauskaisista rukouksistaan ja kiitoksistaan olen muistiinkirjoittanut muutamia; toisen luki hän metsästykselle mennessä, toisen palatessa. Ne kuuluvat jotensakin näin (käännetty takaisin ruotsista suomeen):

Rukous:

Tapio metsän korkea kuningas,
kuningas kultaisine kruunuinesi,
tuo saalis tielleni,
Lapin kaukaisilta seuduilta,

laajasta sinimetsästä,
tuo se koirieni eteen,
villahäntä pentujeni eteen!

Kiitos.

Kiitos sinulle metsän kuningas,
metsän kultainen kuningas,
metsän mieluisa emäntä,
metsän ihana impi,
metsän onni, metsän suosikki,
metsän valkea, kannis vasikka,
metsän koko valtajakunta.

Vornasten vanha sukupirtti Korpiselän Tolvajärvellä.

Vornasten muita vanhoja pihvoja Tolvajärvellä, vastapäätä ylempänä kuvattua pääpirttiä. — Kaikki jo puretut.

Jos muistan oikein oli Ignoi Vorna- sen isänisä paennut rettelöiviä virka- miehiä jostakin tänne saloseutuihin, Tolvajärven rannoille, rakentanut sinne sen suuren pirtin, jossa pojanpoika nyt asui. Ympäriöivät, harvalukuiset raken- nukset olivat tulleet lisää vuosien kuluessa poikien, vävyjen ja muiden omaisten rakentamina. Koko kylää yhdisti ikäänkuin jonkunlainen suku- laisuus, he muodostivat kuin jonkun- laisen pikku-clan'in¹⁾ ja tämän pääl- likkö oli Ignoi Vornanen. Kuinka syr- jäisessä paikassa tämä pieni yhteis- kunta oli, käy ilmi siitä, että Ignoi sai isänsä kera itse hiihtää kastettavaksi kauas Aunuksen rajalle (tarkoittanee Suojärven kirkonkylää). Hän otaksui olleensa kuusivuotinen tuon pyhän toimituksen tapahtuessa. Aina näiltä

ajoilta sai hän sitten seurata isänsä tämän lukuisilla metsä- matkoilla, ja siitä hän oli kehiti- tynyt siksi, mikä hän nyt oli — Itä-Suomen etevimmäksi ammattimetsästäjäksi.

Hiekkaisen maan viljelemi- nen täällä, jossa savi tulisijan muuraamiseksi ja korjaamiseksi oli tuotava kaukaa taipaleiden takaa, ei maksanut vaivaa. Ruo- kamulta oli laajoilla aloilla niin laihaa, että jokainen petäjä tar- vitsi kolmekymmentä neliömet- riä voidakseen elää. Kankaitten välillä oli suomaita eivätkä ne- kään houkutteleet maanvilje- lykseen. Nämät sekä olojen pakko, synnynnäinen halu ja kasvatusta loivat Ignoista met-

sästäjän. Ja suuri metsästäjä hänestä tulikin, hänen metsäs- tysaluennsa nim. oli — Suomi. Viipurin läänin hän tunsu kuten porvari kaupunkinsa.

Tässä piirissä tunsu hän jokaisen petoeläimen tiet ja po- lut, osaten kertoa erinomaisen mielenkiintoisia asioita villi- peuran teistä, oravan ajottaisista liikkumisista sen »pyrki- myksestä länteen», villihanhien suunnista pohjoista kohti y. m. Ilvesjahti oli hänen erikoisalansa. Hän pyydysti tätä metsän kissaa kuten kaikkia turkiseläimiä ainoastaan

¹⁾ clan — vanha skotlantilainen sukuliitto.

Venäläisten tutkimukset Karjalassa.

Laajassa kirjoituksessa U. Suomessa »Uudemmissa venäläisistä kansantieteellisistä tutkimuksista Suomen suvun alalla» tohtori I. Manninen kirjoittaa m. m. Karjalaa koskevista viimeaikaisista tutkimuksista:

Siirtyäksemme Karjalaan on mainittava ensinnäkin D. A. Zolotarev sinne vv. 1920, 1921, 1926 ja 1927 tekemiä retkiä. Tehtävänä oli kerätä kansatieteellisiä esineitä »Venäläiselle Museolle», toimittaa antropologiaa mitauksia ja tutkia väestösuhteita. Karjalan tasavallan kulmilla jo »Kipsin» toimesta työskentelivät talvella 1928 L. Kapitsa ja G. H. Bogdanov Oulangassa, edellisten tutkien poronhoitoa ja jälkimäinen keräten kansanrunoutta. Bogdanov on vienankarjalainen, syntyisin Vuonnisen kylästä. Kesällä 1928 tulee B. keräämään kansanrunoutta Vuokkiniemen seudulta. Äskettäin matkusti arkkitehti Gabe Säämäjärvelle, aikoen jäädä sinne koko kesäksi ahertamaan. Voimme odottaa hänen työstään erinomaisia tuloksia.

Erikseen on mainittava myös Maantieteellisen Seuran retkikunta, joka 8-10-henkisenä tulee kuluvana kesänä työskentelemään Aunuksessa Lotinapellon tienoilla. Myös kansatieteellisiä seikkoja tullaan huomioimaan.

Kuollan niemimaa asukkaineen on joutunut myös monipuolisen tutkimuksen esineeksi. Kansatieteellisiä ja antropologiaa tutkimuksia on suorittanut D. A. Zolotarev, tehden ensimmäisen matkansa syks. 1925 Nuorttijärven lappalaisten luo (seuralaisenaan A. A. Kolobaev). Tarkoituksena oli kerätä esineitä museolle. Talvella

talvisin, ja jotta ei vahingoittaisi kallista nahkaa ei hän koskaan ampunut ilvestä vaan väsytti sen ajamalla takaa hiihtäen; ja kun ilves lopulta kaatui, antoi sille kuolettavan iskun suksisauvallaan. Yhteensä noin 400 ilvestä mainitsi hän tappaneensa. Nahkan hinta oli mielestäni pieni, keskimäärin sai tappaja siitä noin 20 mk.; siis 40 vuoden tulo 8,000 mk. Hämeen- ja Savonmaan tunki Ignoi myös hyvin, siellä pyydysti hän paitsi ilvestä, kettuja ja seurasi oravan kulkua kuusimetsissä Salpausselän rinteiltä pohjoista sekä etelää kohti. Varsinaista suurmetsästystä oli kuitenkin karhun pyynti. Taistelun kiihoitus ja vaaran tuottama ilo antoi tuolle ammatille viehätöksensä lukuunottamatta

1927 »Kips» ja Maantieteellinen Seura varustivat pitempiäaikaiselle tutkimusmatkalle eräitä tutkijoita. Zolotarev viipyi tällöin Kuollassa tammik. puolivälistä toukok. alkupuolelle matkaten halki niemimaan sisäosien Muurmanin radalta (Pulozeron asemalta) joten-

kin suorassa linjassa Ponoihin ja sieltä rannikkoa pitkin Kantalahteen. Tutkimukset olivat etupäässä antropologiaa, ohella kansatieteellisiä. Yksinomaan kansatieteellisiä tutkimuksia varten oleskeli Tsharnoluskij Kuollan niemimaan itäosissa. Tänä kesänä (1928) tulee »Kuollan ekspeditsiooni» (jota ylläpitää Tiedeakatemia, Maantieteellinen Seura ja Pohjoisalueiden Tutkimusseura), kohdistamaan työnsä niemimaan länsiosiin. Zolotarev tulee taaskin edustamaan antropologiaa ja

Petroskoi, Aunuksen ja Neuvosto-Karjalan pääkaupunki.
(Kuva entisajoilta)

kansatiedettä. Sitäpaitsi jatkaa Tsharnoluskij kansantieteellisiä tutkimuksiaan Imandrajärven tienoilla. A. V. Schmidt suorittaa arkeologiaa eli kuten Venäjällä nykyisin kernaasti sanotaan, »paleontologiaa» tutkimuksia. Finno- ja turkologi prof. A. I. Emeljanov, joka aloitti kielitieteelliset tutkimuksensa Kuollassa jo edellisenä vuonna, tulee niitä tänä kesänä jatkamaan.

Vepsäläisten keskuudessa on — jatkaa kirjoittaja — viime vuosina suorittanut kansa- ja muinaistieteellisiä töitä vepsäläissyntyinen yliopp. Stepan Andr. Makarev, keskittäen tutkimuksensa pääasiassa kotipuolelleen äänisvepsäläisiin. Keskivepsäläisten keskuudessa työskentelivät kes. 1927, N. S. Rozov ja nti Z. P. Malinovskaja. Kuluvana kesänä molemmat ja arkkitehti Zabelo tutkivat etelävepsäläisiä.

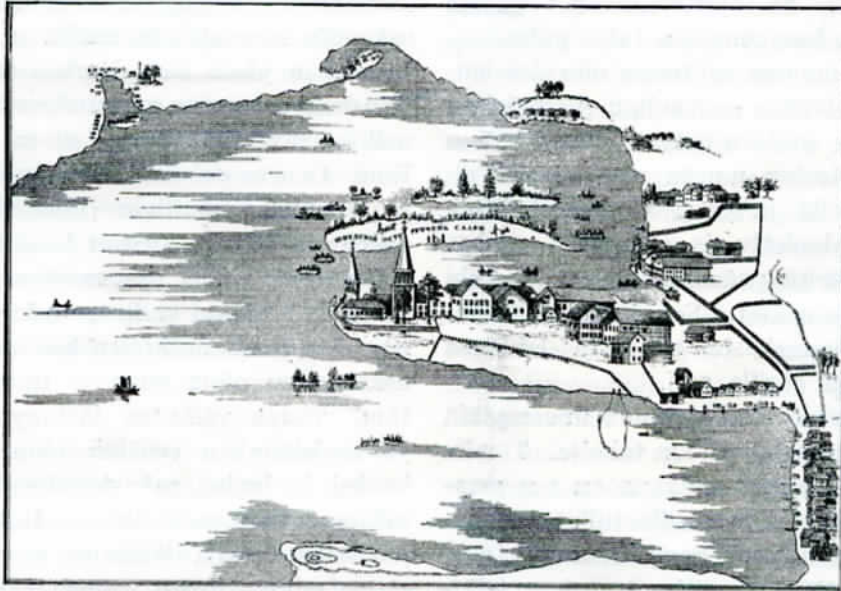
sitä, että se tuotti hyvin rahaa. Saarrettu karhu oli monen sadan markan arvoinen. Kerran eläissani olen ollut karhunjahdissa ja juuri Ignoi Vornasen kanssa. Kas tässä pieni ote kirjastani »Koti», jossa olen kuvannut tuota jahtia, vaikka osanottajien nimet olen muuttanut.

Nyt on metsästäjän saaliin läheisyydessä valittava hyvä paikka ylhäällä puussa, sitten on hiljaa ja äänettömästi odotettava tuhon tuottajaa. Pieninkin kolina ajaa karhun ehdottomasti pakoon.

Kun olimme lähenneet karhun mahtipiiriä, alkoi Vornanen mitä suurimmalla varovaisuudella, koko ajan tarkakaten tuulen suuntaa, luovaella kohti erästä ryhmää iki-

Karjalan vanhaa kotiseutuharrastusta.

Usein on mainittu eräästä venäjänkielisestä kirjajulkaisusta jonka on kirjoittanut itse rajantakaisilta karjalaismailta kotoisin ollut karjalainen. Hän oli säämjärveläinen, alkuaan kansanmies, sittemmin kohonnut kauppiaksi, oleskellut Pietarissa ja kaikesta päättäen paljon maailmaa matkustellut. Hän on kuitenkin tullut omanneeksi venäläisen mielen ja niinpä hänen kirjansakin on kirjoitettu venäjäksi ja varsin venäläisessä hengessä. Sen vuoksi ei hänen työllään ole kansallisesti suurta merkitystä. Mutta jonkinlaisena osotukseksi ja kiintymyksestä se on ja sellaisenaan kielteisesti myös esimerkkinä kansanmiehen itseopiskelun kautta saavutetusta ja alullepannusta laajemmasta

Säämjärven eteläpää kirkonkyläniminen säämjärveläisen M. Smirnovin piirtämänä ja painattamana teoksessaan «Golos Korela», pain. Pietarissa 1890.

maailman katselusta ja kotiseudun kuvauksesta. Kirjoittajan nimi oli M. Smirnov.

Kirjan lopussa on muutamia karttojakin, tekijän omain piirustusten mukaan tehtyjä, ja niiden joukossa myös Säämjärven —

Keski-Aunuksen suurimman ja kauniimman järven — eteläpään hahmoittelu, kirkonkylänsuodun esitys alkeellisessa muodossa. Huvittavaksi näytteeksi senaikuudesta piirustustaidosta ja maan piirtämisyriydestä julkaisemme tämän kartan vähän pienennetyssä koossa, kehottaen Karjalan kansanmiehiä nyt jo paremmin saavutettavilla taidoilla koettamaan piirrellä kotiseutujensa järviä ja elinsijoja Karjalan tulevan kuvauksen valaisuksi ja aineistoksi.

vanhoja taivastatavottelevia puita, jotka riippaisten, sammalpeitteisten oksiansa välistä tarjosivat mainion piilopaikan metsästäjälle. Me kaksi kiipesimme samaan kuuseen, kolmas metsätoveri toiseen, jotka molemmat seisoivat noin 60 jalkaa siitä paikasta, missä haaska makasi. Hiljaa kuten monet metsälinnut, kun haukka leijailee niiden yläpuolella olimme istuneet muutamia minuutteja, kun kuulin Vornasen hiljaa kuiskailevan rukousta, jonka edellä olen esittänyt. Sitten hän teki hiljaisuutta vaativan liikkeen ja seuraavassa tuokiossa kuului ainoastaan tuulen huokailua, kuten nukkuvan hengitystä yöllä.

Käsi kuusen rungon ympärillä ja pää nojattuna kuoreen oli minulla tuntemus, kuin olisin levännyt itse luonnon rinnoilla ja kuullut kuinka se pakoitti esiin kaikki kätkeyt voimat, jotta ne pohjolan lyhyen kesän aikana ehtisivät kukoistaa ja itää.

Aurinko oli laskenut, varjot nousivat hitaasti ja hiipien ylemmäksi ja ylemmäksi puun rungolle. Hippikerttujen ääni oli laannut, vieläpä kultarintakertun eleginen iltalaulu oli vaiennut; leppeänä ihanana, lauhana laskeutui kesäyö yllemme. Tähdet tuikkivat himmeinä ja kevätyön ilma oli lämminhuuruinen, hekumoiva. Yötuuli toi outoja tuoksuja jotka herättiväs eloa; tuoksuja, jotka vuoroon huumasivat, vuoroon raukasivat, milloin taas panivat sydämen sykkimään toimintahalusta ja rohkeudesta, milloin vierittivät sielun vienoihin tunneviireihin. — Silloin kuului muutamia voimakkaita, soinnukkaita ääniä hiljaisessa yössä. Ensin yksityisiä, sitten useampia ja useampia,

muodostaen omituisen hivelevän melodiian. Äkkiä taas hiljaisuus, niin hiljaista kuin saattaa olla erämaan yössä, mutta taas kohoaa laulu ja yhä täyteläisempänä, riemukkaampana viriää se rakkauden korkeaksi lauluksi; mataloituen taas seuraavassa silmänräpäyksessä hiljaiseksi, melodiseksi huokailuksi. Tämän häälaulun aikana luonnon suurissa saleissa nukahdin ja kuulin kuin puoliunessa laulurastaan rakkauden laulun.

Pau — laukaus, — vihainen ärjyminen, taas laukaus ja puoliunestani heräsin. Kuinka kauan olin maannut, en arvannut, ensi hetkessä en voinut saada mitään selvää, miksi istuin korkealla puussa synkässä metsässä.

Vähitellen palasi muisti. — Katselin alaspäin, ei ollut mahdollista nähdä mitään sammuvien tähtien valossa; ja vielä tänään on minun mahdollon ymmärtää, miten Vornanen oli voinut nähdä tuossa pimeydessä.

Olin pian alhaalla puusta. Vornanen ja metsästäjätoverimme onnittelivat minua ja toisiaan menestyksen johdosta, johon minulla valitettavasti ei ollut mitään osaa. Karhu oli jahtitoverimme kertomuksen mukaan, tunkeutunut läpi sen kuusimetsikön, jossa me olimme väijyksissä. Joko se oli vainunnut kristittyä verta, kuten sadussa sanotaan, tai oli aavistellut vaaraa; joka tapauksessa oli se äkkiä syöksynyt suoraan eteenpäin, ikäänkuin vaaraa pakoon, kun Vornasen kuula oli sen haavoittanut. Kiväärin tulen valossa oli myös toveri havainnut karhun ja laukaissut. Päivä oli koittanut. Keltaisia liekkejä ajalehti idän pilvien yllä sammuttaen himmeästi tuikkivat taivaan valot.

(Jatk.)